

Escollits per a la glòria

Enguany s'escau el 46è Concurs Internacional d'Execució Musical Maria Canals de Barcelona. Si al principi es limitava a la disciplina pianística, ara ja arriba a vuit modalitats. Els seus guanyadors actualment ocupen importants posicions dins el món de la música.

"Sense la música no podria viure —comença explicant Maria Canals (Barcelona, 1913), presidenta i creadora, juntament amb el seu marit, Rossend Llates, d'aquest concurs de reconegut prestigi internacional—. Si no m'hagués dedicat a la música, m'hauria fet il·lusió ser advocada, amb tot de secretàries i un gran despatx, encara que en aquella època les noies que feien carrera universitària es podien comptar amb els dits de la mà, i no crec que els clients s'haguessin refiat gaire d'una dona amb toga —diu rient—. Però vaig escollir la música, in-

fluïda pel meu pare, Joaquim Canals, que havia estat professor de música a París durant quaranta anys i que em va inculcar el sentit de la disciplina fèrria i sempre em deia que, si em dedicava a la música, ho havia de fer en cos i ànima. I tant, que m'hi vaig dedicar! Amb deu anys, a les nou del matí, ja havia de ser davant el piano, polida i després d'esmorzar, practicant, com si allò fos horari d'oficina, fins a quatre i cinc hores el dia". Tant de sacrifici i d'esforç va tenir la seva recompensa, i la seva trajectòria professional ha estat força fructífera: va ser deixeble del gran pianista llei-

datà Ricard Viñes i ha interpretat obres de Manuel Blancafort, el qual li dedicà algunes composicions i amb qui estrenà el *Primer i Segon Concert per a piano i orquestra* amb l'Orquestra Municipal de Barcelona sota la direcció d'Eduard Toldrà. Una carrera brillant que li ha fet merèixer, entre més distincions, la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya i la nominació de *Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettres* de França. "Pels voltants de l'any 1954, amb el meu marit, després de voltar món i veure el que es feia als altres països, vam tenir la idea d'organitzar un con-

Maria Canals és presidenta i creadora d'aquest concurs de reconegut prestigi internacional. "Pels voltants de 1954, amb el meu marit, després de voltar món i veure el que es feia en altres països, vam tenir la idea d'organitzar un concurs que pogués descobrir i promoure els nous valors en el món del piano", diu Maria Canals.

GLÒRIA MATAMALA

Piotr Kupka, d'Alemanya.
Un dels participants en el concurs de piano.

curts que pogués descobrir i promoure els nous valors en el difícil món del piano. No un concurs per a afeccionats, sinó per a gent que hagués acabat la carrera i que volgués moure's en un pla internacional. Molta gent ens deia que la situació política i cultural no era la més adient llavors, i que no trobaríem mai els diners per tirar-ho endavant, però no ens va faltar entusiasme i ens vam atrevir a muntar d'una forma tímida aquell primer certamen". La convocatòria del primer concurs deia: "Concurso de Pianistas", i s'especificava que hi podrien prendre part músics de totes les nacionalitats, fins a un límit d'edat màxim de vint-i-vuit anys. També hi havia dues categories, una de nois i una altra de noies. "Això, avui –ironitza la senyora Canals–, no és gaire ben vist, però em penso que en la interpretació del piano, en què intervé d'una forma tan evident la constitució física, no pots demanar els mateixos resultats a un home, que generalment sol ser més robust i alt, que a una dona, que té una constitució més feble i baixa. No és igual una mà que pot abastar vuit notes que una que en fa deu. Encara que, cada vegada,

"Malgrat els anys, encara no tenim el reconeixement de les institucions i resulta difícil que ens concedeixin una subvenció", explica Canals.

les distàncies es van escurçant més".

El primer premi d'aquell concurs era dotat amb 5.000 pessetes i s'hi van inscriure catorze participants: tretze d'espanyols i una noia belga que Maria Canals encara recorda: "Es deia Iolanda i va guanyar un Diploma d'Honor, però se'n va tornar al seu país ben contenta". Aquest primer certamen va tenir un jurat d'excepció, amb músics com Manuel Blancafort i Frederic Mompou. A més, totes les proves es van fer a la gran sala de concerts del Palau de la Música Catalana, cedida de manera altruista pel president,

en Fèlix Millet Maristany (pare de l'actual president del Palau), i la junta de l'Orfeó Català. "Quan el concurs ja anava per la quarta convocatòria, se'm va ocórrer d'escriure a l'Henri Gagnebin, director del Conservatori Superior de Ginebra, perquè fes de president del jurat. Tenia una mica de por, perquè m'havien dit que tenia un caràcter molt sec, però va acceptar i va quedar entusiasmat amb la nostra iniciativa, tant que ell mateix ens va ajudar a introduir-nos dins la Federació de Concursos Internacionals de Música, de la qual era president i fundador. Entrar dins la federació va ser un gran pas i ens va permetre de fer-nos conèixer a tot el món i adquirir un nivell de qualitat més alt. En aquell moment érem catorze els concursos inscrits, i ara ja som més de cent".

Cap a la consolidació. Actualment el patronat encarregat de cercar el finançament per a cada nou concurs només pot respondre per dues modalitats cada any, perquè, malgrat tants anys d'experiència –diu Maria Canals– "encara no tenim el reconeixement de les institucions i ens resulta molt difícil que ens concedeixin una subvenció. A Ginebra també els va costar molt de fer entendre la utilitat d'aquests concursos, però, quan ho hagueren aconseguit, per molt que hagin canviat els governs i els dirigents, sempre, abans de començar una nova convocatòria, tenen els diners que els facin falta per tirar-la endavant. Per això hem de procurar fer rotatives les modalitats de concurs, i el 2001 farem piano i flauta".

També el nombre de participants de delà les fronteres ha anat augmentant progressivament: si al primer certamen hi havia una única participant, enguany ja són cent tretze, amb una participació especialment nombrosa de japonesos i coreans. Un dels concursants d'enguany és Ivo Kahaneck, de vint-i-un anys, de la República Txeca i que va passar amb molt bona nota la primera ronda eliminatòria en la moda-

litat de piano. “Vaig sentir parlar del concurs a Praga, on estudio amb un professor particular, i vaig fer mans i mànigues per inscriure-m’hi. Estudio piano des dels quatre anys, i a casa sempre hi ha hagut un ambient musical propici, perquè els meus pares són professors de cant i sempre m’han animat a seguir aquesta carrera; si no, potser, hauria optat per la medicina”. Una altra referència de l’Ivo era que el seu professor ja havia participat en aquest mateix concurs l’any 1970, i va obtenir-hi un segon lloc. A més, encara que pràcticament desconeixia la cultura musical del nostre país, tenia ganes de visitar Barcelona. L’Ivo creu que, si bé a la República Txeca el nivell d’educació musical és força alt, li agradaria de continuar els estudis a Alemanya uns quants anys més. De moment, es concentra en aquest concurs, i es prepara per a la segona eliminatòria,

perquè dels divuit escollits només tres passaran a la gran final, davant del públic al Palau de la Música.

Un músic a casa. Els participants que vénen de fora sempre poden comptar, a més, amb l’ajut de famílies d’aquí, les quals, mentre dura la competició, els cedeixen un piano perquè puguin practicar. “Però moltes –matisa la Cecília Julià de Capmany, membre del Comitè Organitzador– acaben agafant-los tanta estima que fins i tot els conviden a dinar, a dormir o, en alguns casos, s’han vist en la necessitat de dur-los al metge. I els participants agraeixen aquest tracte tan familiar, se senten com a casa”.

Igual de nerviosa està la Rocío Martínez, de vint-i-quatre anys, nascuda a Vila-seca, però provinent dels Estats Units, on ha estudiat cant aquests darrers mesos: “El nivell dels participants és molt alt, especialment el dels orientals,

són molt disciplinats i saben invertir molt bé les hores d’estudi. Igualment passa amb les meves companyes d’escola a Nord-amèrica; allà t’obliguen a treballar moltíssim i t’exigeixen tant que només pots tenir deu companys a classe, i tots són feres. No es tracta d’una competició agressiva, sinó més aviat de rendir el cent per cent en tot moment, no et pots limitar a assolir un bon nivell només el dia de l’examen, sinó que has de demostrar contínuament que pots ser el millor cada dia, i això pot arribar a ser esgotador”. La Rocío estudia cant des dels catorze anys, encara que als vuit ja començava a estudiar guitarra, però el cant va poder més i, ara, voldria dedicar-s’hi amb tota l’ànima, seguint les passes del seu màxim ídol, l’Edita Gruberova. De segur que aquest concurs li serà una bona targeta de presentació.

Guillem Medina

LES AUTORITATS CULTURALS ADVERTIXEN QUE LA LECTURA DE LLIBRES CREA DEPENDÈNCIA I QUE, PER A EXIR-SE'N, ALLÒ MÉS INDICAT ÉS LLEGIR MÉS LLIBRES. PODEM ASSEGURAR QUE NO PERJUDICA LA SALUT. PER CONTRA, L'HABIT CONTINUAT DE LA LECTURA EXAMPLA LA MENT I ENFORTEIX EL COR.

23 d'Abril, Dia del Llibre

GENERALITAT VALENCIANA
CONSELL VALENCIÀ DE CULTURA